

PARS II.

De dispositione ordinandi ad Ordines validè & licitè suscipiendos.

CAPVT I.

De requisitis ad Ordines validè & licitè suscipiendos.

UT Ordo validè suscipiatur, tria requiruntur; Primò sexus masculinus, nam fœminæ jure divino excluduntur à Sacramento Ordinis, si enim turpe est mulierem loqui in Ecclesia juxta Apost. 1. Cor. 14. Quanto magis turpe erit mulierem in Ecclesia sacrificare aut sacrificanti ministrare? Nec obstat olim in Ecclesia fuisse Diaconissas, hæ enim sic dictæ sunt, quòd Sacerdotibus ministrarent, dum mulieres baptizarentur, itémque

Ut validè Ordines suscipiãtur, requiritur sexus masculinus, cui non obstat, olim in Ecclesia fuisse Diaconissas.

48 De Disp. & Qualit.

Item Bapti-
smus. In-
tentio seu
voluntas
susci-
piendi
Sacramen-
tum.

Ut licitè
Ordines
susci-
piantur,
Confirma-
tio.

que januas custodirent, per quas
mulieribus ingressus in tem-
plum patebat, idque decentiæ &
honestatis gratiâ Vid. Laym.
Lib. 5. Tract. 9. de Sacram. Ord.
Cap. 6. Item Baptismus, qui est
janua & fundamentum Sacra-
mentorum, sine quo non solum
illicite, sed etiam invalidè Or-
do suscipitur, intentio denique
seu voluntas susci-
piendi Sacra-
mentum, adultus enim rationis
usupræditus, qui non intendit
aut vult suscipere Sacramen-
tum, censetur virtualiter con-
tradidit Invito autem & no-
lenti Sacramentum, ejusque
gratia obrudi non debet. Et
hæc quidem ad valorem Sa-
cramenti necessariò requisita
sunt. Ad Ordines autem licitè
susci-
piendos præter Confir-
mationem à Trid. *sess. 23. Cap.*
4 de Reform. ita requisitam, ut
secundum quosdam peccet
mortaliter, qui etiam primam
Tonsuram suscipit non con-
firmatus, secundum alios pro-
babi-

babiliter solum venialiter, quia
 verba Trid. non videntur indi-
 care gravem obligationem.
 Adhuc animum clericandi,
 id est voluntatem in statu cleri-
 cali permanendi, & in eodem
 Deo serviendi. Nam qui sine
 huiusmodi animo primam Ton-
 suram vel Ordines minores sus-
 cipit, nisi iusta causa excuset,
 ex probabili sententia, pecca-
 bit venialiter, quia licet talis
 ad clericalem Ordinem non
 admireretur, si eiusmodi ani-
 mus Episcopo cognitus foret,
 fraus tamen quae committi-
 tur non est gravis aut perniti-
 oiosa. Aliud est de ingre-
 diente Ordinem religiosum
 animo non perseverandi, quia
 talis in re gravi decipit reli-
 gionem, a qua alimenta acci-
 pit, & cuius institutum ac se-
 creta cognoscit. Adde quod
 nulla iis incumbat obligatio
 promissionis aut precepti,
 quo obligentur ad superiores
 Ordines ascendere, Dixi nisi

Item ani-
 mus cleri-
 candi: sed
 neutrum
 sub gravi
 obligatio-
 ne.

C iusta

Sacramentum, sicut etiam probabile esse diximus de quatuor Minoribus, hinc non peccabit, qui eos suscipit non præmissis nullo dolore de peccatis suis, nisi fortè ob faciendam eodem tempore communionem confessio facienda foret. *Quintana. Sing. Tr. 6. Sing. 16. num. 3.* Insuper requiruntur sequentia, distinctis capitibus explicanda,

CAPVT II.

De certa ætate ad Ordines
requisita.

Primum, unde passim Theologi ordiri solent, est certa ætas, sive anni ætatis certæ. Nam esto infanti validè conferri possint omnes Ordines etiam Episcopatus. Vid. *Bonac. De Sacram. Diss. 3. P. 5. Pal. & alios*, quia ad Sacramentum Ordinis validè suscipiendum non requiritur major usus rationis, quàm ad Baptismum

Requiratur certi ætatis anni, Possunt infanti validè conferri omnes Ordines; at nemini licet ante certos ætatis annos ab Ecclesia definitos,

52 De Disp. & Qualit.

primum : sicut autem ad hujus
valorem in parvulis sufficit in-
tentio Christi & Ecclesiae, cum
ipsi propriae intentionis nondum
sint capaces, ita ad valorem Or-
dinis hæc ipsa intentio quoque
sufficiet. Ridiculum esse dices
puerum in cunis cernere Sacer-
dotem aut Episcopum; rectè id
quidem, hinc tamen malè infe-
res hoc fieri non posse! optimè
que concludes, Ecclesiam pru-
denter statuisse pro singulis Or-
dinibus certos ætatis annos, an-
te quos Ordines licitè suscipi
non possunt: Et quidem pro
prima Tonsura ac tribus Mi-
noribus statutum est septen-
nium completum, pro Acoly-
thatu duodecim annus com-
pletus, pro Subdiaconatu annus
vigésimus secundus, pro
Diaconatu vigésimus tertius,
pro Sacerdotio vigésimus quin-
tus, qui ultimi pro tribus Ma-
joribus requisiti non necessa-
rio sunt completi; sed sufficit
si sint inchoati, idq; non modo
per

Pro prima
Tonsura
& tribus
Minoribus
septennium
completum
Pro Acoly-
thatu annus
12. comple-
tus, pro
Subdiacon-
atu annus
20. pro
Diaconatu
23. pro
Sacerdotio

per unum diem, sed etiam unam horam, aut quodvis breve momentum, quia jam verissimè dicitur, non esse ordinatum ante annum ætatis vigesimum quintum utpote jam uno momento inchoatum. V. Gob. *Tr. s. Cas. 13. n. 516.* Pro Episcopatu trigessimus completus. In his autem jam dictis ætatis annis Episcopus dispensare nequit, tametsi non nisi duo vel tres dies ad ætatem præscriptam desint. Gob. *l. c. n. 531.* Imò si dies vel hora deficiat Pont. *lib. 7. cap. 65. n. 1.* quia in præceptis, quæ urgent observationem integræ materiæ præceptæ, non valet illa regula: quod parum distat, nihil distare videtur; sicuti hora prima noctis comedens carnes, tametsi hæc hora parum distet à die præcedenti, quâ licebat vesci carnibus, non ideo excusabimur à peccato. Probabile tamen censet Dian. ex Sanch. *in Opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 11. dub. 335.* si ultimus ætatis

C 3 dies

25. non completi, sed inchoati; Et sufficit unâ horâ inchoasse. Nec potest Episcopus dispensare in ætate, etiamsi dies vel hora deficeret.

Contrariū
tamen non
videtur
improbabile,
si ultimo
etatis
die jam
inchoato
aliquot
horæ def-
derentur.

Ordinatus
per igno-
rantiam
ante legiti-
mam etate
non potest
exercere
Ordinem
jam susce-
ptum, nisi
post adeptā
legitimam
etatem.

Dies bisse-
xtilis in
etate ordi-
nandorum
probabili-
ter cōputari
potest; prob-
abilius
non potest.

54 De Disp. & Qualit.

dies inchoatus sit, tametsi ad il-
lius complementum aliquot
adhuc horæ desiderentur, talem
posse ordinari, quia in favora-
bilibus dies inchoatus habetur
pro completo. **L.** qua etate s. de
test. quod si quis ex mera igno-
rantia ante legitimam etatem
ordinatus fuisset, huic non lice-
bit ministrare in Ordine jam
suscepto, nisi post adeptam legiti-
mam etatem: Quia prohibi-
tio suscipiendi Ordines ante
præscripto etatis annos facta
est propter executionem mune-
rum ab illo Ordine requisitorum;
ergo executio tamdiu est
prohibita, quamdiu deest etas.
Adde quod ignorantia quidem
excuset à peccato, non tamen
tribuit ullum jus errore jam
comperto. **V. Elcob. Lit. 23.**
Theol. Mor. Probl. 59. Utrum
autem in etate ordinandorum
ratio haberi possit diei bissex-
tilis, qui quarto quovis anno
recurrat, inter auctores dubium
est. **Pelliz. in Manuali Regul.**
Tr. 8.

Tr. 8. c. 7. n. 170. non improba-
 biliter censer hunc diem posse
 computari, quando computa-
 tur ætas pro Ordinibus; præfer-
 sim cum hæc doctrina non ab
 uno sed pluribus viris doctis
 approbata sit. Contraria tamen
 sententia multò esse probabilior
 propter auctoritatem majorem
 & communem computandi
 consuetudinem. Omnes enim
 tam docti quàm indocti, dum
 dicunt se esse annorum viginti,
 triginta, nullam prorsus habent
 cogitationem de die bissextili.
 Adde quòd hic dies intercala-
 ris nullo modo sit supernu-
 merarius; sed omnino neces-
 sarius ad complendum qua-
 driennium. Idcirco enim ad-
 jicitur, ut sex horæ, quæ & sibi
 & tribus præcedentibus annis
 deerant ad faciendum nume-
 rum dierum 365. hac ra-
 tione resarciantur.

* * *

C 4 CAPUT

CAPVT III.

De Scientia ad Ordines
requisita.

Certa scientia necessaria est ad quemvis Ordinem non requiritur, usque sit summa, sed sufficit mediocris.

Requisita ad primam Tonsuram, & quatuor Minores.

Alterum est certa scientia ad unumquemque Ordinem necessaria. Nam Trid. *Sess. 24. c. 4.* pro prima Tonsura requirit, ut fidei rudimenta edocti sciant legere & scribere. Sufficit autem legere quodcumque idioma, quamvis nesciant latinè, quia Trid. eos solum excludit, qui omnino legere nesciunt. Sanch. *in opusc. tom. 2. l. 7. c. 1. dub. 46.* nec requiritur, ut sciant perfectè scribere, sed satis erit, si noverint literas aliquo modo formare Dian. *P. 3. T. 14. Res. 21.* adde quod scientia quæ à Trident. ab ordinandis exigitur, non debeat esse summa in illo genere, sed sufficiat mediocris. Nam quod Gloss. in can. illiteratos, asserit ad minores Ordines sufficere mediocrem intelligentiam linguæ latinæ; id ipsum

idipsum cum proportione de
 prima Tonsura & reliquis Or-
 dinibus dici potest. Gob. L. 8.
 Cas. 10. n. 375. Proinde cum
 Trid. *sess. 23 c. 11.* pro Minori-
 bus statuat, ut hos suscipere vo-
 lentes saltem linguam latinam
 intelligant, sufficit, si ordinandi
 aliquam brevem & facilem sen-
 tentiam è latino in patrium ser-
 monem vertere noverint; is
 enim dicitur linguam latinam
 intelligere, qui animo percipit
 sensum verbis latinis indica-
 tum. Imò quia Trid. cit. cap.
 insinuat se contentum fore, si
 Minoristæ ascendant de gradu
 in gradum, probabiliter pro tri-
 bus prioribus Ordinibus non
 videretur exigi dicta intelligen-
 tia, sed pro solo quarto sive Aco-
 lythatu. Fiet enim ascensus de
 gradu in gradum, si Ostiarius
 & Lector sciat legere & scri-
 bere latinè, Exorcista declina-
 re nomina & conjugare verba,
 Acolythus brevem aliquam &
 facilem sententiam patrio ser-
 mone

§8 De Diss. & Qualit.

mone explicare v. g. hanc: Beatus homo, qui timet Dominum. Quod si nequeat Minorista, vel saltem ut modo dictum est, Acolythus facillimas sententias latinas, dicto modo interpretari, sit autem bonæ indolis ac docilis, in quo spes appareat dictam scientiam facile & intra breve tempus acquirendi, poterit Episcopus legem Tridentini in ejus favorem interpretari. Dian. p. 3. Ref. 86. & cum eo alii. Similiter cum Trid. cit. Sess. c. 13. pro Subdiaconatu & Diaconatu requirat, ut sint literis, & iis, quæ ad Ordinem exercendum spectant, instructi, id est, ut noverint linguam latinam, & habeant cognitionem eorum, quæ ad dictos Ordines eorumque exercitium spectant, sufficit si communes libros latinos intelligant, & ex latino in patrium sermonem pleraque vertere possint. Qui habet socium aut alium, à quo discere potest rubricas, quas latine nequit intel-

Ad Subdiaconatum & Diaconatum.

Ordinan
intelligere. si autem &
litera, quæ nec
facilem functione
in his Ordinibus
facile admitti
quia eo sine ex
tanta lingua
et exerceatur
ca. V. Quantam
p. 10. Denique
pro Sacerdotio
tantam scientiam
debet possidere
sunt ad saluand
ad ministrare
presbyterum
Missæ, medi
habesque m
tum, ut no
ca, quæ specta
Missæ debet
loch. Con. M
imò plerum
Presbyterum
eos, qui in sac
& in primis
functionibus
magis rite h

intelligere, si usu & exercitio didicit ea, quæ necessaria sunt ad decentem functionem Officiorum his Ordinibus annexorum, poterit admitti ad illos Ordines, quia eo fine exigitur intelligentia linguæ latinæ, ut decenter exerceantur Ministeria sacra. V. Quintannad. L. c. sing. 9.
 § 10 Denique cum Trident. pro Sacerdotio cap. 14. requirat tantam scientiam, ut populum docere possit ea, quæ necessaria sunt ad salutem, & Sacramenta administrare valeat, sufficiet presbyterando, si quæ legit in Missa, mediocriter intelligat, habeatque mediocrem scientiam, ut noverit rite servare ea, quæ spectant ad Sacrificium Missæ debite peragendum. Sanch. *Conj. Mor. L. 2. c. 1. sub. 49.* imò plurius est sententia ad Presbyterium admitti posse eos, qui in sacrorum Ordinum & imprimis Sacerdotii ipsius functionibus bene exercitati omnia rite legunt & cantant,
 C 6 tametsi

Ad Sacerdotium.

60 De Disp. & Qualit.

tametsi nondum plenè intelligant ea, quæ in Missa leguntur Emm. Rodriq. tom. 1. q. 24. art. 7. adde quod juxta Barbof. de off. & pot. Ep. alleg. 46. n. 13. & alios, Episcopus possit dispensare cum eo, qui caret scientiâ requisitâ à Trident, quando ordinandus versatur in studiis, estque spes fore, ut necessariam scientiam acquirat, & adest specialis causa ordinandi talem. Quod autem Trid. exigit à Sacerdotibus, ut sciant necessaria ad Sacramentorum administrationem, contra hoc contrarius usus invaluit. Plurimi namque de facto sunt Sacerdotes, qui prorsus ignorant formam extremæ unctionis & Absolutionis, nec ad ea addiscenda se obligatos esse censent ob incertum auxilium, quod horum gnari, fortè proximo in spiritali necessitate constituto, vix unquam toto vitæ tempore laturi sunt. V. Gob. L. 8. Cas. 10. n. 382. Et quidem ut jam dicta
scien-

Ordinandi. 61

Scientia ad Ordines requisita debite exploretur, recte monent Authores, ab Episcopis instituendum esse examen diligens ac sedulum, non verò perfunctorium, ut hæc diligentia tollat ab Ecclesia tenebras ignorantia, malorum omnium parentis. Ob hanc ipsam causam valde rogandi sunt omnes Ecclesie Ministri, & imprimis Sacerdotes, ut vitæ integritati simul jungant insignem rerum divinarum scientiam. Hanc ab ipsis tanquam filiis avide expectat mater Ecclesia: suo quoque jure exigunt tot piorum elemosynæ eo sine datæ, non ut otio & luxui, sed divinæ gloriæ hominûmque salutis promovendæ deservirent. Idcirco Spiritus S. apparuit Christi Apostolis in linguis igneis, ut ostenderet Ecclesie Ministros oportere eos esse, qui ignea aâ divina loquerentur, & qui potentes essent exhortari in sana doctrina & eos, qui contradicunt, arguere.

C 7 Pro-

Instituendū
in bonum
totius Ec-
clesiæ se-
dulum &
diligens ex-
amen, quo
exploretur
scientia or-
dinandorū.

Ecclesie
Ministri &
imprimis Sa-
cerdotes
jungant vi-
ta probitati
insignem
doctrinam
& scientiã.

62 *De Disp. & Qualit.*

Profectò nihil ita pessumdat
Ecclesiam Dei, ac Ministrorum
ipsius & maximè Sacerdotum
imperitia, quæ una, utpote cun-
ctorum errorum mater, in Dei
Ecclesiam magna multorum
scandala, ingentia detrimenta, &
irreparabilem tot millium ani-
marum cladem invexit. Atten-
de igitur, quisquis ad Ministe-
rium Ecclesiæ vocatus es, atten-
de inquam Læctioni, Exhorta-
tioni & Doctrinæ.

CAPVT IV.

*De Titulo sustentationis
requisito.*

Titulus su-
stentationis
necessarius
est volenti
suscipere
Ordinem
sacrum sive
Majorem.

Tertio loco requiritur non
quidem pro minoribus,
sed majoribus Ordinibus Ti-
tulus sustentationis, hoc est,
ejusmodi Titulus, vi cujus
ordinando competit congrua
sustentatio. Non enim decet
eos, ut loquitur Trid. Sess. 21. c.
2: qui divino Ministerio adscri-
pti sunt, cum Ordinis dedeco-

re mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere. Hujusmodi autem Titulus respectu Clerici sæcularis est, vel beneficium Ecclesiasticum, vel Patrimonium, aut pensio Ecclesiastica ad congruam sustentationem sufficiens; respectu verò Clerici regularis votum paupertatis in Religione approbata solemniter emissum, quia talem Religio alere tenetur, eique de congrua sustentatione provide-
 re. Hos autem regulares Clericos pro ratione sui instituti, amore illius, qui cum esset dives, propter nos egenus factus est, voluntariè eleëmofynam petere non cedit in dedecus, sed potius gloriam sacri Ordinis, cum se faciant similes illi, cujus Ministerium in Ecclesia susceperunt. Porro nomine Regularium nullo modo intelliguntur Novitii; sed soli verè religiosi in Religione approbata solènitè professi. Excipe Religiosos Societatis Jesu qui post emissam tria
 Substan-

Assignatur
 Tituli re-
 spectu Sæ-
 cularium &
 Regulariù.

IV.

64 De Disp. & Qualit.

stantialia vota Religionis antefactam professionem ex privilegio Apostolico ad omnes sacros Ordines promoveri possunt V. Vasq. *Tom. 3. in 3. Part. Disp. 246. C. 6.* & alios. Extra jam dictos Titulos juxta mentem Conc. Trid. & declarationem Cardinalium ejusdem interpretum nullus sæcularis promoveri potest ad sacros Ordines, quamvis sit aliàs idoneus, ut scientiâ, aut industria vel labore honesto lucretur, quantum sufficit ad congruam sustentationem v.g. quia est musicus, magister grammaticæ, pictor, vel alterius licitæ professionis. Putat tamen Henriq. *Lib. 10. Cap. 19.* Avila & alii insignem aliquem Theol. Doctorem, in raro aliquo casu admitti posse ad sacros Ordines sine ordinario Titulo: Eò quòd tali defutura non sit cathedra, præbenda, aut beneficiû, unde honestè vivat, adeoque morali certitudine, jam tum obtineat, quod Tridentinum requi-

Extra dictos Titulos Sæculari non potest promoveri ad sacros Ordines; etsi suâ industriâ & labore honesto lucrari possit. quantum sufficit ad congruam sustentationem.

requirit. Cæterum an Titulus sit sufficiens ad congruam sustentationem æstimari debet ex loci seu Diœcesis qualitate & consuetudine. Quod enim in una Diœcesi non sufficit ad alendum competenter Ecclesiæ Ministrum, id in alia ob frugum fructuûmque ubertatem aut pretij tenuitatem omnino satis est. Cui patrimonium solum non sufficit, sortiatur autem tenue, & ad congruam sustentationem seorsim insufficiens beneficium, ita ut ex utroque simul sumpto illi competat honesta sustentatio, ad sacros Ordines admitti potest. Nomine autem Patrimonii intelliguntur ea bona, quæ Clerico obveniunt ex hæreditate patris aut aliunde; hæc verò esse debent bona immobilia, nam mobilia usu, & lapsu temporis facile consumuntur certa, id est, indisputabilia & actu possessa, ut ab Episcopo perspici possit, an sint sufficientia ad congruam sustentationem.

Sufficientia Tituli unde æstimari debeat.

Patrimonium junctam tenui beneficio, si ex utroque habeatur congrua sustentatio, sufficit ad Titulum.

Quæ & qualia bona nomine Patrimonii intelligantur, & utrâ hæc licite ac valide alienam extingui, &c. possunt.

66 De Disp. & Qualis.

sustentationem. Neque juxta
Trid. l. c. hæc bona sine licentia
Episcopi alienari, extingui, aut
remitti ulla tenus possunt, prius-
quam beneficium aut aliud
quid acquiratur ad sustentatio-
nem sufficiens; ita ut quæcun-
que alienatio facta per vendi-
tionem, donationem, permuta-
tionem, aut voluntariam renun-
tiationem, &c. non solum sit
illicita, sed etiam invalida. Est
communis DD. cum Pala. *Tr.*
27. P. II. n. 11. contra Suar. *De*
Censur. Disp. 31. Sect. 1. ubi neg-
gat prædictam alienationem
fore invalidam. Verum id rectè
colligitur ex particula: nullatenus,
quæ actum reddit nullum
Gloss. in Clem. 1. Verb. Nullatenus,
de sequestr. possess. videtur
quidem Tridentino contrariari
ordinatio, quæ sit Titulo men-
sæ, vel Principis, vel alterius viri
nobilis, vi cujus Princeps aut a-
lius promittit se ordinando om-
nia necessaria subministraturū
usque dum ipsi de beneficio,
aut

Titulus
mensæ v. g.
Principis
aut alterius
viri nobilis
an sit suffi-
ciens ad
sacros
O. dines.

aut aliunde de congrua sustentatione rite provideatur. Ratio est, quia Trid. expressè vult, ut Patrimonium actu & verè possideatur. Quia tamen ut docet Barbof. *In Trid. Sess. 21. c. 2. de reform.* Et plures alii, Patrimonii qualitas definienda est ex loci consuetudine & Episcopi iudicio, subsistet hic Titulus mensæ iis in locis, in quibus usu receptus est; præsertim cum per huiusmodi fideiussionem factam à Principe aut alio viro nobili, &c. cesset timor mendicationis aut sordidi quæstus; atque ita satisfiat menti & dispositioni Concil. Trid. V. Dian. *Part. 5. Tract. 10. Res. 48.* Caveant autem Sacerdotes, aliique Ecclesiæ Ministri, ne ob Titulum mensæ sibi gratiosè datum cum notabili sui Ordinis despectu faciant se mancipia virorum nobilium, seque abjiciant, ad servitia sacro Ordini, quem susceperunt, planè indigna. Habendâ enim sunt ab illis, in-

ter

Propter mensam à viro nobili concessam Sacerdotes & alii Ministri Ecclesiæ non fiant mancipia hominum sæcularium, nec

reddant
contempti-
bile Mini-
sterium
suum. Sed
vitæ mo-
rumque
integritate
& mode-
stia omni-
bus sint ve-
nerabiles.

68 De Disp & Quabit.

ter quos vivunt juxta Apost. 1. Cor 4. ut Ministri Christi & Dispensatores Mysteriorum Dei, non verò à Sæcularibus tractandi ut servi, aut famuli, ne vilescat & vituperetur Ministerium eorum, qui primam & nobilissimam membrorum partem constituunt: ut loquitur D. Greg. Lib. 14. Mor. c. 16. Quin potius in omni conversatione eam vivendi & agendi normam sectentur, ut probitate vitæ, morumque modestiâ omnium sibi amorem & venerationem concilient. Minister Christi, vitam illius, morésque in se exprimat necesse est, qui enim dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulavit & ipse ambulare. Joann. 1. c. 2, Debet nimirum sicut ille loqui, tacere, vivere, & agere universa. Notent hoc obsecro ii Sacerdotes, qui ad sæcularium convivia non rarò adhibentur, ut cum insigni sacri Ordinis despectu, factis suis & nugis epulas ipsorum

Ordinandi
sunt. Qui
in Turum Pat
es cum sufficere
tionem cu
tra Nav. De
tate graviter
contra memo
vivi. Nemin
ad in Turum
itur, intelligi
um Ecclesiasti
um, quia no
dere à propri
et manifesta
dicenda de
inde Vicari
Capellania a
illis, nec con
le sed sacro
pendio, un
ingrua sust
vincunt pro
qui non sunt
ia. V. Gob. 17
Potro debet
ficiam præbe
venerationem
no de Patri
cum est. 7

rum condiant. Qui offert Episcopo Titulum Patrimonii asserens eum sufficere ad sui sustentationem cum non sufficiat, juxta Nav. *De temp. Ord. Conf.* 33. peccat graviter, quia aperte agit contra mentem Trid. in re gravi. Nomine beneficii, quod in Titulum à Trid. conceditur, intelligi debet beneficium Ecclesiasticum proprie dictum, quia non oportet recedere à proprietate verborum sine manifesta causa. Vide alibi dicenda de beneficiis. Proinde Vicaria temporalis aut Capellania ad nutum amovibilis, nec commoditas quotidie ferè sacrum legendi pro stipendio, unde haberi potest congrua sustentatio, non sufficiunt pro Titulo beneficii, quia non sunt proprie beneficia. V. Gob. *Tr. 8. Cas. 16. n. 634.* Porro debet hujusmodi beneficium præbere sufficientem sustentationem ad eum modum, quo de Patrimonio paulò ante dictum est. Nec sufficit te electum

Oferens Episcopo titulum Patrimonii, quem scit insufficientem esse. tanquam sufficientem, peccat graviter.

Quid nomine beneficii intelligatur, & quare illud esse debeat ad titulum sufficiat.

Non potest
beneficia-
tus validè
aut licitè
resignare
beneficium
ad cuius
titulum
ordinatus
est, nisi ad
sint condi-
tiones à
Trident
requisitæ

atum aut præsentatum ad ali-
quod beneficium, sed juxta
Trid. l.c. requiritur, ut legitimè
& pacificè illud possideas: nam
possessio, quæ controversitur,
vel est illegitima, à Trid. omni-
no reprobatur. Non poterit au-
tem beneficiatus ex mente ejus-
dem Trid. resignare suum be-
neficium, ad cuius Titulum or-
dinatus est, nisi facta mentione,
quod ad illius Titulum promo-
tus sit, & nisi constet, quod
aliunde vivere commodè pos-
sit, alioquin facta resignatio
nulla erit, ita ut unâ deficiente
ex jam dictis conditionibus, re-
signatio non modo illicita, sed
& invalida sit. Ex quibus Trid.
verbis Pal. *Tract. 17. P. 11. n. 10.*
cum aliis rectè infert permuta-
tionem hujusmodi beneficii,
etiamsi fiat in æquivalens, non
fore validam, nisi Episcopo ex
cujus licentia permurasti, signi-
fices, hoc tuum beneficium in
Titulum tibi datum fuisse.
Imò docet idem contra Nav.
& Hen-

Ordinatio
reignatio
non mem
quod ad
promotus fu
reignatione
congrua
Trid.
omnem
factam fore

CAPV

Veranda g
ter Or

Varum,
est gradus
una

Calcepio, ita
Ordo salcipi d
qui immediat
lari ascendit
in inferiore a
nitate superi
Ordo
Subdiacon
episcopi superi
paratum,
saltrum

& Henric. resignationem fore nullam, si non memineris coram Episcopo, quod ad illius Titulum promotus fueris, tamen in ea resignatione, tibi reserves portionem congruam sustentationi parem. Tridentinum enim statuit omnem alienationem aliter factam fore nullam.

CAPVT V.

De servanda gradatione inter Ordines.

Quartum, quod requiritur est gradatio, sive ordinata unius Ordinis post alium susceptio, ita ut prius inferior Ordo suscipi debeat, deinde is qui immediatè est superior, sicuti ascendere solemus à gradu inferiore ad gradum immediatè superiorem. Qui transfiliendo Ordinem inferiorem v.g. Subdiaconatum, prius susciperet superiorem, puta Diaconatum, dicitur ordinatus per saltum, communemque ascen-

Servari debet gradatio, sive ordinata unius Ordinis post alium susceptio.

Suscipiens Ordinem per saltum suspenditur ab Ordine sic suscepto; non

tamen ab
exercitio
aliorum
Ordinum
rite susce-
ptorum,

Hæc suspē-
sio proba-
bilis ipso
jure incur-
ritur: non
est tamen
improba-
bile per
sententiam
iudicis in-
diligendam
esse.

72 De Disp. & Qualit.

ascendendi modum ac ordinem
invertendo, peccabit graviter.
Sicuti colligitur ex gravitate
pœnæ talibus statutæ. Incurrit e-
nim suspensionem ab exercitio
Ordinis sic suscepti, id est, pro-
hibetur exercere munia & fun-
ctiones Ordinis per saltum sus-
cepti: suspensio enim est censu-
ra, sive pœna Ecclesiastica, quæ
Clericus prohibetur exercere
functiones aliquas Ecclesiasti-
cas Dixi Ordinis sic suscepti;
nam ordinatus per saltum non
suspenditur ab exercitio aliorum
Ordinum rite susceptorum, ut
docet Suar. *De Cens. Disp. 31. Sect.*
1. & alii contra Navarrum, quia
pœnæ cum sint odiosæ, non sunt
extendendæ ultra id, quod pro-
prie acceptæ significant; unde
cum jura non exprimant, si tunc
hæc suspensio ipso jure incur-
renda, videtur non improba-
bilis eorum opinio, qui docent,
ordinatum per saltum non esse
ipso jure suspensum, sed per
sententiam Judicis suspenden-
dum,

Sum. V. Dian. P. 1. Tr. 1. Res. 27.

Contraria tamen sententia communior est & probabilior. Suar. l. c. imò quia probabiliter multi docent Ordines minores non esse Sacramenta, sed Sacramentalia, ut supra ostensum est, probabile quoque erit promotum per saltum ad Subdiaconatum, prætermisissis Minoribus, quamvis quidem hacratione graviter peccet, cum agat contrarium Ecclesiae in re gravi, suspensionem non incurrere, quod adhuc magis verum est de suscipiente Ordines omisâ primâ Tonsurâ, cum hæc non sit Ordo. Videntur enim jura loqui de Ordinibus propriè & strictè talibus, id est, iis, qui sortuntur naturam Sacramenti, quales sunt sacri & majores Ordines. Potest autem Episcopus cum promotis per saltum ex legitima causa dispensare, ut Ordinem prætermisissum suscipiat, in malè suscepto ministrat, & ad superiores ascendat,

D

dat,

Probabiliter non incurritur à suscipiente per saltum Subdiaconatum præteritis Minoribus, vel suscipiente Minoribus præteritâ primâ Tonsurâ. Uterque tamen graviter peccabit.

Cum promotus per saltum potest Episcopus dispensare; si in Ordine ite suscepto non ministraverint.

dat, dummodo in Ordine per
sacram suscepto non ministra-
verit. Nam Trid. Sess. 23. c. 14.
de Reform. Dat quidem Episco-
pis facultatem dispensandi cum
promotis per sacrum præfata ra-
men clausula limitatam, si non
ministraverint. V. Dian Suar.
& alios.

CAPVT VI.

De interstitijs temporum
seruandis.

Interstitia
temporum
ab uno Or-
dine susce-
pto ad alte-
rum seruari
debent.

Quatuor
Minores
cum prima
Tonsura
simul acci-
pi possunt.
Et Ma-
joribus re-
quiritur in-
terstitium
annius anni;
ut ab uxo

Quintum, sunt Interstitia
temporum, seruanda à sus-
ceptione unius Ordinis ad sus-
ceptionem alterius. Et quidem
quoad Minores nihil à iure sta-
tutum est, unde omnes quatuor
una cum prima Tonsura suscipi
possunt; circa Majores autem
statuit Trid. Sess. 23. c. 11. de Re-
form. Ut hi non nisi post annum
ab alterius susceptione à quoquã
accipiantur, nisi necessitas aut
utilitas Ecclesiæ iudicio Episco-
pi aliq̃ exigat: Et quidẽ pro Sacer-

dotis

dotio requirit Trid. necessitatem & utilitatem copulative, ita ut simul adsit necessitas & utilitas Ecclesie, pro Subdiaconatu autem & Diaconatu disjunctivè; ita ut unum ex illis vel necessitas vel Ecclesie utilitas adsit. Porro hæc necessitas vel Ecclesie utilitas habet suam latitudinem, sicut cætera Moralia, juxta arbitrium prudentis & boni viri. Barb. in Collect. sub Trid. c. 14. n. 2. ita secundum Hurtad. *Tract. de Ord. arff. 2.* Necessarius & Ecclesie utilis ille esse censetur, qui habet beneficium seu Cappellaniam cum onere celebrandi. Ex juxta Dian. *Part. 4. nr. 4.* Res. 209. ex declaratione Cardin. is Ecclesie utilis reputabitur, qui in literis aut virtutibus multum proficit. Interim contra Decretum Trid. de servandis interstitiis obtinet nunc generalis consuetudo Germaniæ, ut omnes omnino, nisi defectus doctrinæ, morum, aut aliud legitimum impedimentum interveniat, intra

D 2   med ium

transcat
ad alterum;
iudicio
Episcopi
necessitas
& utilitas
pro Sacer
dotio; pro
duobus
reliquis
necessitas
vel utilitas
aliud exi
gat.
Necessitas
vel utilitas
requisita
habet lati
tudinem
suam juxta
prudentis
& timorati
viri iudici
um. Unde
necessarius
& utilis re
putabitur,
qui habet
beneficium
cum onere
celebrandi;
& ille utilis
qui in lite
ris & virtu
te multum
proficit.

In Germa-
nia Decre-
tum Trid.
non est in
prædicto
rigore re-
ceptum;

unde isthic nunc obtinet consuetudo, ut omnes Ordines suscipiantur intra medium annum, aut in quibusdam etiam locis intra sex hebdomadas quadragesimæ.

medium annum, & quibusdam in locis, intra sex hebdomadis quadragesimæ, promoveantur ab infimo Ordine ad supremum. V. Gob Theol. Exp. r. 8. Cas. 12 n. 492.

CAPUT VII.

De certo anni tempore & loco
quo Ordines suscipiendi
sunt.

Scaturitur
certū anni
tempus,
extra quod
Ordines
suscipi non
debent, nisi
fiat cum
privilegio.

Assignatur
tempus
primæ
Tonsuræ
etiam mino-
rū Ordinū

Sexto loco requiritur certum anni tempus, quo Ordines suscipi possunt, ita ut extra hæc tempora à jure statuta Ordines suscipere grave sit peccatum, nisi fiat cum privilegio. V. Dian. P. 3. rr. 2. Res. 31. Q. 17. 13. Res. 57. & quidem prima Tonsura quocunque die, hora & loco accipi potest. Minores verò Ordines quavis Dominica & Festo duplici, ubicunque, id est, in quo-

vis

vis loco decenti, mane tamen, ut loquitur Pontificale, tit. de Ordin. conferendis suscipi possunt, tametsi festum non sit de præcepto, id est, tale, quo vacatur ab operibus servilibus, Dian. P.

s. 11 13 R. 97 Rodriq. & alii, quod etiam juxta Dian. l. e. verum est, quando ex dispensatione Pontificis quispiam ordinari & ad majores Ordines admitti potest tribus diebus festivis.

Quæ dispensatio ex communi Theologorum sensu semper accipienda est de tribus diebus interpolatis & discontinuis, etsi in literis dispensationis de hoc nulla fiat mentio, nisi ex speciali gratia contrarium concedatur, prout concessum est Societati nostræ hac prorsus singulari clausulâ: tribus diebus festivis etiam continuis, hoc est, nullo alio die interposito sibi succedentibus. V. Priv. l. Soc. nec obstat sententiæ Dianæ & aliorum Decretum Urbani VIII. quod adducit Card. de

An Festum duplex, quo Ordines cōferri possunt necessario sit Festū de præcepto,

78 *De disp & Qualit.*

Lugo, quo voluit, Pontificali
 noviter recognito, in titulo de
 Ordinibus conferendis, expres-
 se addi hac verba: diebus festi-
 vis ex præcepto, hoc inquã non
 obstat, cum sensus horum ver-
 borum, ex præcepto, inter au-
 ctiores dubius sit & controversus.
 V. Gob. Tr. 8 Cap. 12. n. 476.
 Contrarium tamen est commu-
 nius & probabilius, per dies fe-
 stivos intelligi eos solum dies,
 qui in choro simul & foro cele-
 brantur Pal. Tr. 27. P. 23. n. 7.
 Escob. & alii communiter; quia
 in vulgari sermone, nomine diei
 festivi à doctis æque ac indoctis
 passim intelligitur dies, quo va-
 catur ab operibus servilibus. Et
 si hoc nomine intelligendi es-
 sent omnes illi dies, qui in Bre-
 viario vocantur Festi, etiam sub
 eodem nomine accipienda fore-
 rent omnia Festa simplicia, nam
 & illa in Breviario dicun-
 tur Festa. Possunt etiam Mi-
 nores suscipi ex recepta Epi-
 scoporum consuetudine Feria
 sexta.

sexta quatuor Temporum, hoc
 est, die Veneris, Vesperis ante
 Sabbathum quatuor Tempo-
 rum, aut aliud Sabbathū, quo de
 jure omnes Ordines suscipi pos-
 sunt. Dian. P. 2. tr. 16. Res. 28.
 Henriq. & alii posse etiam eos
 mane illius ferix sextæ suscipi
 ostendit Gob. l. 5. n. 452. ex
 praxi diocesis Constantiensis;
 quia hæc est inchoatio quedam
 generalis ordinationis in Sabba-
 tho peragenda. Imò ex eadem
 ratione etiam posse suscipi Feria
 quarta quatuor Temporum,
 saltem ubi est consuetudo, non
 est improbable ex Henriq. Sa-
 Verb. Ordo, n. 13. Majores Or-
 dines de jure communi suscipi
 possunt Sabbathis quatuor
 anni Temporum, item Sabba-
 this ante Dominicam Passio-
 nis, & Dominicam Resurre-
 ctionis Christi. Vasq. in 3 part.
 tom. 1. disp. 246. c. 5. & alii com-
 muniter, idque in Ecclesia,
 quæ juxta Trid. Sess. 23. c. 8. de
 Reform. pro solemnibus ordina-
 tione

Consuetudo
 tempus Ors
 dinum ma-
 jorum.

80 De Diff. & Qualit.

tione requiritur; pro privata probabile est sufficere Sacellum. Dian. & alij eomm. cum Trid. solum loquatur de solemn. id est, ea, quæ fit statutis à jure temporibus.

CAPVT VIII.

De jejunio tam Episcopi, quàm ordinandi, tempore ordinationis.

Quando Episcopus ex causa in Sabbatho non potest absolvere totam ordinationem; vel eam neque potest continuare: poterunt Majores suscipi sequenti die Dominica; modo tam Episcopus quàm ordinandus continuet jejunium usque in Dominicâ;

Quod si Episcopus ex justa causa v. g. ob multitudinem ordinandorum Sabbatho non possit absolvere totam ordinationem, vel etiam ob similem causam non possit inchoare, poterunt majores suscipi sequenti die Dominicâ, dummodo tam ipse Episcopus quàm ordinandus continuet jejunium usq; ad Dominicam. Nam per continuationem jejunij dies Dominicus fictione juris fit unus dies cū Sabbatho, ac proinde quod licet Sabbatho, licebit & Dominico. Dian. P. 2. Tr. 2. miscell. Res. 30. & alij;

& alii; ex qua modò data ratio-
 ne rectè sequitur non posse juxta
 cap. litteras, de tempore Ord.
 cum, qui in Sabbatho suscepit
 unum sacrum Ordinem in Do-
 minica suscipere alium sacrum.
 Nā aliàs uno die susciperet duos
 ma ores, eo quod dies Domini-
 cus reputetur idem cum sabbatho
 propter continuationem
 jejunii. Est autem juxta Trid.
 sess. 3. c. 23. de ref. 116. omnino
 illicitum uno die suscipere plu-
 res sacros Ordines. Excipe Epi-
 scopatum, qui eadem die Domi-
 nica, qua quis Sacerdos creatur,
 suscipi potest. Nam Canones
 prohibentes uno die suscipi
 duos sacros Ordines majores,
 non extendunt se ad Episcopatu-
 tum. Pal. radl. 27 p. 13. r. 4. Et
 alii comm. contra Saar. quia
 Episcopatus ex probabili sen-
 tentia non distinguitur nisi in-
 adæquatè à Sacerdotio. Nullo
 quoque jure scripto, aut gene-
 rali consuetudine saltem stri-
 ctè obligatori, id est, ea, in

D 5

qua

In casu non
 absolute
 ordinationis die Sab-
 bathi non
 poterit, qui in Sab-
 batho sus-
 cepit unum
 sacrum
 Ordinem
 in Domini-
 ca alium
 suscipere.

Plures Or-
 dines eodè
 die suscipi
 nequeunt,
 excepto
 Episcopatus,
 qui suscipi
 potest eodè
 die, quo
 quis Sacer-
 dos creatus
 est.

Possunt
 quatuor
 Minores
 cum Sub-
 diaconatu
 uno die
 suscipi.

De Diff. & Qualit.

qua Episcopus ex rationabili
causa dispensare non possit, veri-
tum est, quia uno die Subdiaconatus
cum quatuor Minoribus
suscipi possit. Nam Canones, qui
in contrarium citantur, non
loquuntur, nisi de Ordinibus
sacris, prohibitio autem circa
sacros malè extenditur ad non
sacros. V. Vairq. *tom 3 in 3. art.*
diff. 2. c. 5. & alios plures.
Adde quod plerique ex Autho-
ribus huic sententiæ contrariis
admittant illis in locis, in qui-
bus viget consuetudo, uno die
suscipiendi dictos quinque Or-
dines, eam tolerari posse, cum à
nullo iure talis consuetudo
damnetur, accedente præfer-
tissima dispensatione Episcopi, ra-
tione interstitiorum. Cæterum
jejunium, quod juxta cit cap.
litteras de temp. Ordin. pro ca-
stu translata ordinationis à sab-
barho in sequentem domini-
cam, indicitur tam Episcopo
quam ordinando non est neces-
sario naturale. ut vult Laym.

Lih. 5 Trañ 9. 7 Dian. & alii,
 id est, non, est necessario tale,
 ut ab hora ordinationis in Sab-
 batho factæ, nihil omnino gu-
 stet, imò ne quidem ablutio-
 nem sumat in sacro Sabbathis;
 sed sufficit Ecclesiasticum, id est,
 tale, in quo hora undecima su-
 mitur prandium, sive cœna, &
 vesperi consueta collatio. Nam
 hoc est jejunium Ecclesiæ Sanchi.
L. 7. Cor. 1. 207. 1. rub. 1. Syl-
vester & alii. Neque aliud jeju-
 nium ex consuetudine servari
 putat Gob. *7. 6. Cap 9. 2. 3. 6.*
cum G. 7. in cap. quod à Patri-
 bus verb. Sabbathi. Verum quia
 hoc jejunium à præfatis Autho-
 ribus dicitur magnum, ut ait
 Sanch, & a Jordano indiscretū &
 periculosum, quæ nomina non
 conveniunt ordinario jejunio
 Ecclesiæ; hinc idem Gob. l. c. cen-
 set abstinendum tunc esse pran-
 dio sumi autem posse colla-
 tionem vespertinam. Sed hi
 tituli dari potuerunt propter
 continuationem jejunii usque

Jejunium
 indicium
 Episcopo
 & ordinandis
 de pro
 casu, quo
 eran ferent
 ordinatio à
 Sabbatho
 in Domini-
 cam non est
 necessario
 naturalis
 sed sufficit
 Ecclesiasti-
 cum.

Extra su-
pra dictum
casum neq;
Episcopus,
neque ordi-
nandus
obligatus
speciali
jure ad
jejunium
pridie or-
dinationis.

Suadetur
ordinandis,
ut ad su-
sceptionem
sacri Ordini-
s volun-
tario jeju-
nio se di-
spendant.

in sequentem diem Domini-
cam, quam jejunii prorogatio-
nem Ecclesiasticam non requi-
rit. Extra jam dictura casum,
nullus reperitur textus juris,
qui obliget Episcopum aut or-
dinandum ad ullum jejunium.
Unde neque Episcopus neque
ordinandus tenentur jejunare
pridie ordinationis, nisi forte
in illum diem cadat jejunium
Ecclesie. Gob. *l. c. n. 257.* Au-
ctor nihilominus sum, ut hi,
qui per sacrorum Ordinum
suscceptionem adituri sunt mi-
nisterium ipsis Angelis tremen-
dum, angelico cibo, id est,
pridiano jejunio ex devotione
utantur. Nam ut loquitur S.
Athanasius Lib. de Virg. jeju-
nium Angelorum cibus est &
qui eo utitur, Ordinis Angelici
confendus est.

CAPVT IX.

De irregularitate, que ab ordi-
nando necessario abesse debet.

Ordinandus
non debet
esse irregu-
laris.

Septimo requiritur, ut or-
dinandus non sit irregula-
ris.

ris. Nam irregularitas est impedimentum à iure Canonico inductum, quo quis fit inhabilis & ineptus ad Ordines suscipiendos licitè, & susceptos licitè exercendos. Quæ si prohibet susceptionem omnium Ordinum, & susceptorum exercitium, dicitur totalis, si autem prohibeat solum ascensum ad Ordinem superiorem, aut impediat alicujus tantum Ordinis exercitium, dicitur partialis. Et quia irregularitas oritur ex quolibet defectu, sive naturali, sive morali, qui aliquam post se indecentiam trahit ad Ordines decenter suscipiendos aut exercendos, hinc rectè dividitur in eam, quæ est ex defectu, & in eam, quæ est ex delicto. Prior, quæ est ex defectu naturali corporis aut animæ &c. non est pœna, quia nullam supponit culpam, posterior, quæ est ex delicto, est quidem pœna, non autem medicinalis, quales sunt censura,

D. 7

quæ

Explicatur quid sit irregularitas; & quando totalis, quando partialis dicatur.

Alia est ex defectu, alia ex delicto. Quæ est ex defectu, non est pœna; quæ vero ex delicto est pœna; at non medicinalis, quales sunt censura, sed punitiva. Unde

CAPVT X.

De defectibus, qua irregulari-
tatem inducere solent.

A Signantur passim ab Au-
thoribus octo defectus ir-
regularitatem inducentes, cor-
poris scilicet, animæ, natalium,
libertatis, bonæ famæ, ætatis,
Sacramenti, lenitatis perfectæ.

Et quidem circa defectus tam
corporis, quam animi rectè no-
tat Gobat. 7. 8. *af. 27. sect. 1.*
n. 65 hos, si superveniant iam
ordinato, non tam facile impe-
dire exercitium saltem priva-
tum Ordinis semel suscepti,
quàm dum præcedunt, eorum
suscceptionem impediunt, quia
longè major requiritur causa,
ut ille, qui sæpius & legitimè ad
aram stetit, areatur ab altaris
Ministerio, quàm ille, qui num-
quam altari servivit. Nam tur-
pius eicitur, quàm non admitti-
tur hospes cap. Quemadmod. §.
1. de jurejur. Nos luprà nomina-
tos octo defectus distinctis Pa-
ragraphis clarius exponemus.

Octo sunt
defectus
irregulari-
tatem indu-
centes, qui
si ordinato
superve-
niant, non
tam rectè
impediunt
exercitium
Ordinis
suscepti,
quàm illius
suscceptio-
nes.

De defectu corporis.

De defectu
corporis
irregularis
est. qui v. g.
turpiter
claudicat,
deformem
habet Gib-
bum, &c.

Primus est defectus corporis, quando nimium corpori inest membri alicujus mutilatio, si v. g. careat manu, pollice, indice, oculo præsertim sinistro &c. vel notabilis inest deformitas; ut si turpiter claudicat, habeat faciem valde ustulatam, deformem gibbum; sit nanus, æthiops, gigas, idq; inter alienos; ubi hujusmodi disparitas offensionem & contemptum parit, quamvis de æthiopibus Dian. P. 4. Tr. 2. res. 84. Cum aliis id neget. Nam inter suos sibi similes, ubi jam dicta ratio cessat, non sunt irregulares. Similiter si sit hermaphroditus; id est, in quo aliquando foemineus aliquando virilis sexus prævalet, imò et si prævaleat virilis sexus. Suar. De Cens. disp. 51. sect. 2. Bon. & alii contra Tollet. & Forn. Quia annumerantur monstris, quæ ob decentiam ad-

ad Ordines requisitam, nemo facile diceret eorum esse capacia, vel denique gravis infirmitas, ut si sit leprosus, aut morbo caduco obnoxius &c. quia hæc reddunt hominem vel omnino ineptum ad functiones Ordinum exercendas, aut certè inhabilem ad easdem debita cum decencia obsequandas. Porro mutilatio, quæ facta est sine propria culpa, non facit irregularem, nisi respectu Ordinis, cujus exercitium impedit, aut nisi inducat gravem deformitatem, qualem v.g. induceret mutilatio nasi vel aurium, nisi hæc crinibus tegi possit, ut non appareat, jam enim cessat deformitas. Kôn. *Disp. 18. dub. 13. n. 108* Proinde juxta Laym. *Lib. 1. tit. 1 p. 5. c. 7.* & alios non erit irregularis, cujus pollex mutilatus vel truncatus adhuc ita firmus est, ut una cum indice hostiam frangere & elevare possit: Non est irregularis, qui caret oculo canonico, id est, sinistro, sic qui caret.

dico,

oculo ca-
nonico;
modo
dexter
sufficiens
fit ad legen-
dum de-
center Ca-
nonem.

90 De Disp. & Qualit.

dicto, quod in lectione canonis
Missæ ipse potissimum adhi-
beatur, aut qui eo nihil vider,
dummodo oculus sit integer, &
non erutus cum magna defor-
mitate, & dexter oculus sufficiat
ad decenter legendum canonem.
Dixi mutilatio; quæ facta est sa-
pe propria culpa, quia seipsam
illicite mutilans fit irregularis,
tametsi mutilet membrum oc-
culiissimum, & quod non impe-
diat Ministerium sacrum cap.
qui partem, in 6. dist. 55. & qui-
dem probabilius est non requiri
notorietatem facti ut censet Fer-
nan quamvis contrarium pro-
babile dicat Tann. in 8. part. disp.
6. q. 10. sub 10.

§ II.

De defectu anima.

De defectu
anima sunt
irregulares
amentes,
epileptici,
Paganæ, Ju-
dei publicè
Heretici,
&c.

Secundus est defectus ani-
mæ, qualis est in amenti-
bus, epilepticis, id est, morbo
caduco laborantibus, eneg-
menis sive à Damone obsessis,
&c. in quibus ob infirmitatem
quam

quam patiuntur, vel omnino vel certè ad tempus deficit perfectus rationis ac libertatis usus: præterquam quod hæc mala notabilem post se trahant deformitatem. Similiter ex defectu animæ erunt irregulares Pagani, Judæi, publicè Hæretici, quia in eorum mentibus deficit vera fides. Dixi publicè Hæretici nam si quis esset occultè Hæreticus, ac dein legitime absolutus, non foret irregularis, quia in tali præter defectum fidei simul cessaret offensio & infamia ex Hæresi oriri solita. Laym. l.c. Tann. torn 4. disp.

¶ Qui ex jam dicta ratione cum aliis Auth. censent, filium hæretici parentis ad fidem Catholicam conversum non esse irregularem in iis locis, in quibus hæresis non parit infamiam, sicuti nõ parit in Germania. Itè ex defectu animæ erunt irregulares illiterati, in quibus deficit scientia ad Ordines requisita: sicut etiam neophyti

Filius hæretici parentis ad fidem Catholicam conversus. isthic ubi hæresis non parit infamiam, non est irregularis.

seu recenter conversi ob dictum necessariae scientiae defectum, qui in illis communiter esse solet, tamdiu habentur irregulares; donec iudicio Episcopi sufficienter fuerint instructi. V. Tol. l. 1. c. 64. & alios.

§. III.

De defectu natalium.

Ex defectu natalium omnes illegitimè nati sunt irregulares.

Filii in plateis, ac in alio loco publico expositi habentur sunt pro legitimis.

In dubio defectus natalium non praesumitur, sed probari debet.

Tertius est defectus natalium, ex quo habentur irregulares omnes illegitimi, id est, qui non ex legitimo matrimonio, sed fornicatione, ad ultimum, aut alio quovis illicito concubitu sunt geniti, quia tales ratione originis habentur viles & contemptibiles. Filii expositi habendi sunt pro legitimis, quia tales in nullo jure illegitimi declarantur; & interdum parentes filios legitimos ob paupertatem exponunt. Turrian. *de Cens. l. 9. disp. 71. dub. 1.* Dian & alii. In dubio utrum aliquis sit illegitimus, habendus est pro legitimo; quia in dubio non praesumi-

Ordinandi. 93

sumitur defectus, sed probari debet Dian. P. 4. r. 5. Res. 19. hinc neque tenetur filius semper tractatus & habitus ut legitimus, credere matri conjugatae, etiam in fine vitae cum juramento affirmanti, ipsum esse illegitimum, nisi particulares circumstantiae & rationes contrarium evincant, ut si pater idem asserat. Bon. de Co s. h. p. 7. q. 2. pund. 3. & DD. comm. Nam illa continua tractatio filii tanquam legitimi efficit praesumptionem tam fortem, ut non elidatur contraria assertione matris facta cum juramento in fine vitae. Matres enim saepe, ut loquitur Nav. Conj. lib. 1. de filiis presbyt. Ob varias causas mentiuntur in similibus casibus. Idem est, quando matris aliquem tractavit ut filium suum, ortum de in dubio, utrum sit ab ipso genitus, praesumitur esse ab illo genitus, adeoque legitimus. Imò qui natus est septimo mense post nuptias parentum

Uede filius
temper ha-
bitus, ut
legitimus
non tene-
tur credere
matri in fi-
ne vitae as-
seranti,
ipsum esse
illegitima.

Qui natus
est septimo
mense post
nuptias,
aut 2. vel
13. post
mortem
mariti non
est habendus
illegitimus.

Quomodo
illegitimi
legitimen-
tur.

94 De Disp. & Qualite.

tum, aut duodecimo vel decimo
tertio post mortem mariti, cui
supserat mater, non est habendus
illegitimus. V. Gob. n. 1. h. ol.
Jurid. Mor. c. 28 n. 97 & seq.
Ceterum illegitimi communi
jure legitimantur, id est, consti-
tuuntur in eo statu, ac si nunquam
fuisent illegitimi, primo per-
subsequens matrimonium inter
eorum parentes, dummodo
hi tempore conceptionis fue-
rint habiles ad validè contra-
hendum. Sylv. F. illegitim. q. 3.
Unde fornicario in periculo
mortis suadendum est à Con-
fessario, ut puellam, quam im-
pregnavit, ducat in uxorem,
antequam moriatur; ut hac ra-
tione proles in utero latent, aut
forè jam nata fiat legitima.
Similiter is quoque censetur
legitimus, qui natus ex matri-
monio invalido propter ali-
quod impedimentum occul-
tum, se d bona fide saltem unius,
id est, patris vel matris contra-
cto. Secus si uterq; impedimen-

cum sciverit Bon. de Cons. disp. 7.
 q. 1. par. 7. 3. & alii comm. Secundo per professionem religio-
 sam, qua legitimantur quidem
 ad Ordines suscipiendos, non ta-
 men ad Prælaturas & dignitates
 ejusdem Religionis, nam ad has
 sine dispensatione promoveri
 nequeunt. V. Dian P. 4. tr. 1. Reso.
 65. Suar. Less. & alios. Tertio
 per legitimationem factam à
 Papa, quia is solus legitimare
 potest ad jura & munia Ecclesia-
 stica: ad quæ Principes sæcula-
 res saltem communiter neque-
 unt legitimare, possunt tamen
 ad officia secularia & heredita-
 tes. Nav. Cons. l. 2. de fil. presbyt.
 Quarto per dispensationem, per
 quam tamen propriè non legiti-
 mantur, quia per hanc non con-
 stituuntur in eo statu, ac si
 nunquam illegitimi fuissent,
 sed relinquendo statum cor-
 ruptum, fit illi jus ad Ordines,
 dignitates & beneficia, ad quæ
 permanente priore statu inha-
 biles fuissent. Pal. de Cons. disp. 6.
 Dispen-

Quid sit
 dispensare
 cum illegi-
 timo: & qui-
 nam dispen-
 sare possit.

Dispensat autem Solus Papa
 quoad Ordines majores, digni-
 tates & beneficia curata: quoad
 Minores & beneficium simplex
 etiam Episcopus *ex c. 1. & 2. de
 fil. & resby.* Quod si quis ignarus
 suæ illegitimitatis bonâ fide ad
 Ordines foret promotus poterit
 cum eo, veritate rei compertâ,
 dispensare Episcopus. *Dian. p. 7.
 tr. 2. res. 24* Henriq. & alij. Imò
 probabiliter poterit Episcopus
 dispensare cum illegitimo
 occulto. Idem l. c. cum
 Laym. & alijs, eo quod Episco-
 pus vi *Trid. Sess. 24. c. 5. de re-
 form.* possit dispensare in irregu-
 laritatibus omnibus ex occulto
 delicto provenientibus, ex-
 cepto homicidio & alijs ad
 forum contentiosum dedu-
 ctis. Illegitimitas autem oc-
 culta provenit ex delicto oc-
 culto, non quidem proprio,
 sed parentum, adeoque erit
 ab Episcopo dispensabilis A-
 vila *de Cens. Part. 7. disp. 3. dub. 9.*
 cum Auth. suprâ citatis. Con-
 tra

era communem aliorum, qui
 docent irregularitatem, quæ
 statuitur pro legitimis, non
 esse propter delictum parentum,
 sed propter indecentiam & con-
 temptibilitatem, sic raris adhæ-
 rere solitam, Dispensatio autem
 à quocunque facta non subsistet,
 nisi dum illam petis, simul ex-
 primas circumstantias aggra-
 vantes tuæ illegitimitatis v. g.
 utrum natus sis ex utroque pa-
 rente soluto, an ex uno illorum
 conjugato, aut in Sacris consti-
 tuto, &c. Sanchez. de Matrim. L. 8.
 disp. 24. n. 3. & 5. cum aliis mul-
 tis, quos citat. Nam quo plures
 sunt circumstantiæ, eo diffici-
 lior est dispensatio, ad eoque nisi
 hæ exprimentur, erit dispensa-
 tio subreptitia.

Non substi-
 tu dispensa-
 tio nisi in
 illa expri-
 mantur cir-
 cumstantiæ
 quæ augent
 & aggravat
 illegitimi-
 ratem.

§. IV.

De defectu libertatis.

Quartus est defectus liber-
 tatis, propter quem omnes
 servi proprie dicti, id est, il-
 li qui aliorum mancipia sunt
 servi pro-

Ex defectu
 libertatis
 sunt irre-
 gulares
 servi pro-

E

ad dō-

præ dicti;
imo secundum
alios
quos etiam
originarij.

Item Curiales,
quam diu
publica
officia re-
tinent, nec
per dispensationem,
aut contra-
riam tole-
ram con-
suetudinem
ab irregu-
laritate
eximantur.

98 De Disp. & Qualit.

adeoque in Dominorum pote-
state omnino constituti, imò
juxta Laym L. 2. *tr.* 1. c. 8 etiam
serui originarij irregulares sunt,
nec ad Ordines admitti possunt
sine consensu Dominorum
suorum. Similiter ob hunc ip-
sum libertatis defectum irregu-
lares habentur omnes Curiales,
id est, qui Curiae seculari obli-
gati sunt in Ministerio publici
alicujus Officij, sive hæc obli-
gatio sit ex juramento, sive pa-
cto aut stipendio, quam diu hæc
officia retinent; nisi forte specia-
lis Dispensatio pro dictis offi-
cijs à summo Pontifice obrineat-
ur, aut eodem consensu contra-
ria consuetudo roferetur. Nam
tales non sunt amplius sui, sed
Domini, cui obligati sunt. Ad-
de quod juxta Apost. 2. ad Ti-
moeb 7. nemo militans Deo
implicare se debeat negotiis
secularibus. *ex cap. 1. 2. & 4.*

Dist. 15. V. Dian. P. 4. tr. 2.

Resp. 98.

S. V.

S. V.

De defectu bonæ fame.

Quintus est defectus bonæ fame, ex quo sunt irregulares, quicumque infames habentur, sive ea infamia sit juris, id est, sive ex jure civili aut Ecclesiastico viles & infames reputentur: prout habentur Circulatores, Histriones, Mimi, Comœdi & alij Artes ejusmodi & Officia exercentes: sive sit infamia facti, id est, sive ex enormi aliquo & notorio crimine à te commissio infamiam contraxeris v. g. Proditione, Sacrilegio & aliis similibus, quæ degradatione vel depositione digna sunt Dixi notorio. Nam si occultum sit, et si habeat infamiam ipso jure annexam, modò excipias homicidium & censure violationem, non inducit irregularitatem, ut docet Kôn. Nav. Laym. contra Sylv. & Suaz. Quod si quis à civili Magistratu aut alia Superiore potestate

Ex defectu bonæ fame sunt irregulares, qui in infamia juris vel facti laborant.

notatus foret aliqua infamia; &
 ab eisdem pristinae famae resti-
 tueretur, desinet esse irregularis.
 Eiusdem enim est absolvere, cu-
 jus ligare. *l. Nemo ff. de Reg. Jur.*
Saur. de Cens. disp. 48. Sect. 2.
 idem est dicendum de eo qui
 per publicam & constantem vi-
 tae emendationem infamiam
 facta se remouet, & omnino
 tollit. Vid. Laym. *L. 1. tit. 5. part.*
s. 6. 4. qui juxta communem
 sententiam excipit haeresim &
 apostasiam notariam: Nam hae
 impediunt a susceptione Ordini-
 num etiam post poenitentiam &
 absolutionem, quia tales ipso
 jure habentur infames. Non
 improbat tamen consuetudi-
 nem regionum quarundam sep-
 tentrionalium, in quibus Epi-
 scopi ordinare solent ex haere-
 sibus ad fidem Catholicam con-
 versos & absolutos, eo quod
 tales neque in civili jure a pub-
 licis dignitatibus & officiis
 repellantur, adeoque isthic
 infames non habeantur. Imò
 vult

vult esse certum, Episcopum posse dispensare cum talibus ad fidem conversis per privilegium dispensandi super omnibus irregularitatibus, præter eas, quæ ex voluntario homicidio, mutilatione, bigamia, & natalium defectu contractæ sunt.

§. VII.

De defectu ætatis.

Sextus est defectus ætatis. Siquisquis ad Ordines suscipiendos, de quo supra dictum est.

De hoc defectu supra dictum est.

§. VII.

De defectu Sacramenti.

Septimus est defectus Sacramenti, subintellige Matrimonii, quod per bigamiam, sive per conjugium cum duabus legitimis uxoribus successivè habitum, deficit in perfecta significatione conjunctionis Christi cum Ecclesia tanquam Sponsa sua. Habet enim Sacramentum Matrimonii, id ex sui institutione, ut repræ-

Ex defectu Sacramenti sunt irregulares omnes bigami.

pretativa quæ secundum juris
 inter pretationem fictionemve
 bigamia dicitur : & hac ratio-
 ne bigamus erit , qui primo et-
 iam Matrimonio Viduam aut
 personam ab alio corruptam si-
 bi copulat , quia deficit à simili-
 tudine Christi copulantis sibi
 Ecclesiam à nemine alio assum-
 ptam , & sibi soli desponsatam :
 Item qui copulam carnalem ha-
 buit cum legitima uxore , post-
 quam fuit ab alio intra vel extra
 Matrimonium carnaliter cog-
 nita ; nam hic quoque deficit
 perfecta similitudo Christi cum
 Ecclesia Nec refert utrum mu-
 lier volens , aut per vim cognita
 fuerit , & num vir adulterium
 conjugis sciverit , an non , quia
 hæc irregularitas non oritur
 ex culpa ; sed ex defectu signi-
 ficationis Sacramenti. Tertia
 dicitur similitudinaria , ob si-
 militudinem , quam habet cum
 utraq; jam dicta bigamia , estq;
 ex hac irregularis , qui post so-
 lemne votum castitatis Matri-

& proprie
 dicta ; alte-
 ra interpre-
 tativa ter-
 tia simili-
 tudinaria.

monium contrahit, ac consummat quamvis cum Virgine: Quia censetur duplex Matrimonium contraxisse: unum spirituale cum Christo, alterum carnale cum muliere. Quod ex iam dicta ratione etiam verum videtur, tametsi obtrita dispensatione Matrimonium contrahat cum Virgine. V. Medull. Theol. Abelly. c. 2. ff. 206. sect. 3. §. 10.

§. VIII.

De defectu lenitatis.

Ex defectu lenitatis sunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt: sive id fiat in bello iusto, sive in legitimo iudicio.

Octavus est defectus lenitatis, ob quem fiunt irregulares, qui alium licite mutilant vel occidunt in bello iusto, vel in legitimo iudicio, quia tales non imitantur perfecte lenitatem & mansuetudinem Christi, qui noluit mulierem in adulterio deprehensam pronunciare ream mortis: nec crucifixoribus suis justam à Patre vindictam, sed veniam petiit. Hinc autem lenitatem vult Ecclesia eos imi-

tarj,

tari, qui ad altaris Ministerium deputati, Christi tanquam agni mansuetissimi ad occisionem ducti personam gerunt. Ad hanc irregularitatem incurrendam requiritur, ut mors vel mutilatio sive abscissio alicujus membri, quo nomine intelligitur ea pars corporis humani, quæ habet proprium actum & officium distinctum ab aliis, ut manus, pes, oculus &c. actu & re ipsa sequatur. Unde non sufficit mortem aut mutilationem à re fuisse intentam, aut decretam, nec alium à te graviter vulneratum aut percussum, dummodo hinc mors non sequatur, quia irregularitas non statuitur in jure nisi ob mutilationem aut homicidium re ipsa completum. V. Laym. Lib. 3. Tract. 1. Part. 3. Cap. 8. Et ob modò dictam rationem non extenditur præfata irregularitas ad abscissionem membri aridi aut mortui, quia non est abscissio humani membri,

E s utpote

Explicatur,
quid sit aliq
mutilare.

utpote animâ hominis non in-
 formati : Neque ad debilitatio-
 nem alicujus membri, quod ni-
 mirum sic læditur, ut reddatur
 inutile ad suum Ministerium. I-
 dem est si membrum deforme-
 tur aut defodetur, modo non
 mutetur : imò probabiliter nec
 ad notabilem partem alicujus
 membri, ut si quis amputaret
 dimidiam manum, vel omnes
 digitos, qui non habent diver-
 sum, sed accessorium actum
 cum manu. Quia in pœnalibus
 significationes nominum am-
 pliandæ non sunt. Nomine au-
 tem membri, ut suprâ dictum,
 hic accipitur ea pars corporis,
 quæ habet distinctum officium
 ab aliis partibus. Probabilius ta-
 men est contrarium, quia gra-
 vis diminutio partis principa-
 lis æquivaleret totali abscissioni,
 nam perinde est, ac si non ha-
 beret ejusmodi membrum. V.
 Fill. n. 20. de Cens. c. 1. Dixi pri-
 mô in bello justo, subintellige
 offensivo, hoc est, tali, quod
 à Re-

Homine
 belli justo
 intellige
 offensivum,

à Republica, Principe, aut Rege
 suscipitur in vindictam injuriæ
 ab hoste illatæ. Qui in hujus-
 modi bello, etiam si sit Clericus
 suâ præsentia alios animat, ad
 fortiter pugnandum hortatur,
 aliud auxilium præstat, modo
 suâ manu neminem occidat vel
 mutiles, licet vulceret, nec
 quenquam hortetur ad occiden-
 dum aliquem in particulari, non
 sit irregularis, prout habetur in
 cap. *Petio de homicid.* Quod
 privilegium concessum est in
 favorem justî belli, & ne in-
 gens hominum multitudo li-
 garetur vinculo irregularita-
 tis. Aliud est in bello injusto,
 in quo ob unius necem vel
 mutilationem omnes, qui re-
 aut verbis ad alterutrum coo-
 perati sunt, fiunt irregulares.
 Quia plures simul consilio au-
 xilio aliôve modo concurrentes
 ad homicidium, aliudve
 delictum censentur esse causa
 moralis illius. Quod si quis
 assisteret huic bello ad concili-

quod legi,
 tunc susci-
 pitur ad
 propulsan-
 dam injuri-
 am ab hoste
 acceptam.

Extra occi-
 sionem &
 mutilatio-
 nem quid
 in hujus-
 modi bello
 liceat.

In bello in-
 justo quibus
 fiunt ure-
 gulares.

In bello
defensivo,
quo quis se
suosque
contra ini-
quum ag-
gressorem
legitimi de-
fendit, oc-
sidentis aut
mutilans
non fit ir-
regularis.

liandam pacem, aut ferat opera
in spiritualibus; non censetur
cooperari morti aut mutilationi
aliorum, adeoque nec erit irre-
regularis. In bello autem defensi-
vo, id est, eo, in quo Respublica,
Princeps, aut Rex contra ini-
quum aggressorem se suosque
defendit, si quis alium occidat
aut mutilet; non fit irregularis,
quia ut recte ait Suar. non inter-
venit defectus lenitatis, ubi est
necessitas defensionis: ac proin-
de occidendo aut mutilando
etiam ob necessariam defensionem
honoris, vitæ, castitatis,
bonorum temporalium magni
momenti, sive hæc propria sive
proximi sunt, non incurritur
irregularitas; quia hujusmodi
occisio non est spontanea aut
voluntaria; sed ad defensionem
sui vel proximi necessaria.
Non incurritur autem irre-
gularitas, ut bene notat Fill.
Tit. 10. de Cens. c. 6. ob homici-
dium, nisi fiat injuste aut
cum culpa, aut ex spontanea

volun-

voluntate; quod autem fit coactè non fit spontaneè. Dixi secundo in legitimo seu justo iudicio. Ex quo ob defectum lenitatis ex probabili sententia, illi solum fiunt irregulares, qui ut publici Ministri iustitiæ concurrunt ad causæ criminalis probationem vel executionem: Quia tales voluntariè, quamvis licitè, occidunt vel mutilant. Dicuntur autem hoc modo concurrere in primis ipse Iudex ferens sententiam, Tabellio seu Notarius scribens illam, Ministri eam exequentes testes, accusatores &c. Hic tamen juxta *cap de homo in 6.* erit liber ac irregularitate, si reum accuset in causa propria, non verò aliena, cum protectione se non intendere vindictam aut pœnam sanguinis, sed reparationem damni illari, quia jus ad propriam conservationem est maximè naturale, & ideo in illius favorem hæc concessio facta est. Porro causa propria dicitur illa, quæ est

E 7 per-

In legitimo
& iusto Ju-
dicio quomodo
censeantur
fieri irre-
gulares.

Quid sen-
tiendam
de accusa-
tore.

TIO De Diff. & Qualit.

est personalis sive propria ipsi personæ, vel certè quæ in illius, qui habet tantam conjunctionem cum alio, ut hujus injuria censeatur redundare in propriam personam, qualis v. g. est inter patrem & filium, fratrem & fratrem, dominum & famulum, inter te & illum cujus cura ex officio speciali vel jure ad te pertinet. Dixi non verò aliena, quia in hac solum conceditur accusatio, cum dicta protestatione ex jure naturali defendendi innocenti, quando non alia via vitandi periculum certi nocimenti quod alteri imminet, & propter quod tu obligaris ad faciendam accusationem. In causa tamen propria licebit accusare cum facta protestatione, etiam si aliâ viâ possis recuperare res tuas, nec imminet periculum certi nocimenti in particulari, nec sis obligatus ad accusandum V. *Fill. Trañ. 19. de Cens. C. 10.* Et in his modò dictis casibus, qui

qui habet jus accusandi, idem
 habet jus capiendi & devinendi
 eum, qui damnum intulit, in-
 dicandi locum ubi lateat, voci-
 ferandi ut capiatur. Quia jus pe-
 tendi à Judice emendam hoc
 est, satisfactionem damni tibi
 illati, non excludit actiones ad
 hanc à Judice obtinendam ne-
 cessarias. Præterquam quod hæc
 ratio pravis hominibus danda
 sit occasio inferendi Clericis
 quaslibet injurias, utpote qui à
 prædictis ob periculum irregu-
 laritatis deterrentur. V. Eil. l.
 e. Imò non est improbableem re-
 stem quoque & advocatum fore
 immunitatem irregularitatis, &
 dictam adhibeat protestatio-
 nem, eo quod accusator sine
 avvocato & testibus suam
 causam prosequi non possit.
 Præpos. Dub. 13. n. 101. & 103.
 Quamvis contrarium videat-
 ur esse probabilius, quia cit.
 cap. de hom. in 6. loquitur de
 solo accusatore, & testis aut
 advocatus non defendat sua
 sicuti

Quid de
 Teste.

sicuti accusator, sed aliena. Interim testis si gravi metu, aut præcepto superioris obligante in conscientia, aut jure naturali, hoc est, ex præscripto rectæ rationis cogereretur addandum testimonium in causa sanguinis, non erit irregularis, si dictam protestationem adhibeat V. Dian. P. 4. tr. 2. res. 32. Quia talis non sponte sed coactè concurret ad causam sanguinis, ad quam aliæ personæ publicæ concurrunt sponte & voluntariè, quia sponte admittunt publica Ministeria justitiæ, adeoque consentent voluntariè reis mortem inferre. Quamvis officio publico semel admisso teneantur in conscientia eâ præstare, quæ officio annexa sunt. Idem dici poterit de parte satellitum deducentium reum ad supplicium; quia non ex officio & sponte, sed adacti à magistratu id faciunt V. Gob. tr. 8. Cas. 17. Sect. 1. Imò universim loquendo omnes privatæ personæ, hoc est,

Quid de parte satellitum deducentium reum ad locum supplicii.

Quid de privatis

est, non instructæ publicâ auctoritate ad probationem vel executionem sententiæ, dummodo non concurrant injustè & cum peccato mortali, sunt immunes ab omni irregularitate: Ita non erit irregularis Sacerdos, qui seum in loco supplicii hortatur, ut ultro denudet collum ad accipiendum fatalem ictum, vel alio licito modo cooperatur ad excelerandum ipsius mortem etiam deliberatè. V. Dian. P. 1. tit. 5. res. 79. Vasq. Turr. Hart. & alios contra Cajetanum, Nav. &c. ratio est, quia nulla irregularitas incurritur, nisi in casibus jure expressis, & quidem tam clarè expressis, ut dubium esse non possit, quin jura extendat se ad illos casus, prout docet Suar. de Cens. disp. 4. sect. 4. aliisque plures. Nulla autem verba ullius Canonis afferri possunt, ut loquitur Gob. l. c. quæ extendant irregularitatem ex defectu lenitatis ortam, ad alios casus, seu alia

personis ad mortem vel mutilationem licitè, aut saltem absque gravi peccato in-justitiæ concurrentibus.

alienam, luctuosum proximi supplicium, oculorum suorum facere oblectamentum; sicuti non exiguam præferet animi levitatem, si Clerici mîmorum joculatorum aut histrionum spectaculis vacent. Unde in Con. Lateran. sub. Innoc. III. cap. 16. præcipitur illis, ne hujusmodi ludicris ac omnino vanis spectaculis animum oculosque indendant. Hæc tamen prohibitio in hisce partibus non videtur esse omnino recepta.

Neque vacare mimo- rum aut histrionum spectaculis.

CAPVT XI.

De irregularitate, quæ oritur ex delicto.

HActenus dictum est de irregularitate orta ex defectu, modo agemus de eadem orta ex delicto. Numerantur autem ab AA. decem delicta irregularitatem inducentia. Primum est homicidium aut mutilatio facta autoritate privata cum peccato mortali inju-

Assignan- tur delicta irregularitatem inducentia.

injustitiæ: aut ad injustam occisionem vel mutilationem cooperatio, sive id factum sit consilio, jussione, auxilio, aliòve simili modo. Quod si ab occisione aut mutilatione qualitercunque privata autoritate facta absit malitia peccati mortalis, non inducit irregularitatem. Dian. P. 4. tr. 2. res. 16 Val Tan. Kôn. &c. quia nullus reperitur textus, qui asserat irregularitatem induci per homicidium, vel mutilationem privatam, nisi interveniat noxa lethalis contra justitiam. Excipe incisionem vel adustionem à Clerico in sacris factam, de qua paulò post. De mutilante seipsum jam supra dictum est. Alterum est, susceptio Ordinis sacri eo tempore, quo quis ligatus est censura v. g. excommunicationis, suspensionis, &c. ex cap. *Cum illorum de sententia excommunic.* in 6. Dixi Ordinis sacri, quia de Minoribus nulla lex statuta est; etiam si quis in illis solemniter,

riter ministrasset. Nam hac r-
tate obeunt munia Minorista-
rum, etiam non habentes pri-
mam Tonsuram. V. Bon. *U. sp.*
79. p. 4. *Et* qui cum aliis non
improbabiliter censet, susci-
pientem Ordinem sacrum in
censura solum esse suspensum
ab usu Ordinis suscepti, partim
quia in cit. cap. *Cum illorum*, ver-
ba potius innuunt suspensionem,
quam irregularitatem, partim
quia jura solum loquuntur de
excommunicato ob percussio-
nem Clerici, non de suspenso,
aut interdicto, odiosa autem
non sunt extendenda. Præter-
quam quod susceptio Ordinis
non sit exercitium Ordinis, sed
ministerium potius passivum,
quàm activum ut rectè notat
Dian. *Part. 5. Tr. 1. Res. 27.*
Tertium susceptio Ordinis sacri
ab Episcopo excommunicato,
suspenso, hæretico, &c. aut non
habente jurisdictionem, vel à
proprio in aliena Diœcesi, abs-
que licentia Episcopi illius lo-
ci,

ei. Quia tales ordinationes dicuntur irritæ, id est nullæ, non quidem quoad substantiam seu quoad valorem; ut supra notatum est, sed quoad exercitium & usum. Cum enim jam dicti Episcopi non habeant usum Ordinis, etiam non permittuntur illum dare alteri: adeoq; ab illis ordinandi non quidem directe, attamen indirecte impediuntur à susceptione Ordinum. V. Fill. *Tract. 7. de Cons. c. 16.* Ubi probabiliter asserit, tales non irregulares, sed solum suspensos esse. Quartum susceptio duorum Ordinum sacrorum uno die ex cap. 2. & 3. *De eo, qui Ordinem fornicivè suscepit* Bon. l. c. Quintum susceptio Ordinis per saltum, quamvis communior sit sententia ita susipientem solum esse suspensum; nisi ministret in Ordine per saltum suscepto. Bon. *Ibid.* quia tamen sic promotus non solum prohibetur ab exercitio Ordinis per saltum suscepti,

VICIUM

Ordinandi.

119

verum etiam nequis Ordinem prætermiffum fufcipere, nec ad Ordinem fuperiorem afcendere, videtur fimul incurtere partialem irregularitatem, qualem & illi incurrunt, qui recipiunt majores Ordines extra ftatuta tempora, vel ante legitimam ætatem, vel abfque literis dimifforialibus, prout colligitur ex Extravag Sixti V. incip. *in d. m. & falutare*, &c. per quam non folum privantur ufu Ordinum fufceptorum, fed etiam repelluntur ab aliis fufcipiendis. Nam irregularitas impedit fufceptionem Ordinum; fufpenfio verò prohibet exercitium eorum. Eademque eft ratio de eo, qui furtivè, id eft, nefciente Epifcopo nec approbante aut examinante, Ordines fufcipit & quidem cum, qui furtivè fufcipit Diaconatum, fieri irregularem conftat ex cap. *Veniens de eo, qui furtivè*, &c. de fufceptione aliorum Ordinum idem fentiunt Saur. Fill. & alii comm. perfuafè

persuavi hanc semper fuisse & esse mentem Ecclesiæ V. Fill, *Tract 20. de Conj. c. 7.* ubi citat e 1. & ult. *De eo, qui furtivè, & Gloss' ibid.* quia tamen in citato capite *Veniens*, sola fimentio Diaconatûs & non aliorum Ordinum, censet Bon. *de Conj. disp. 7 q. 3. p. 4.* Incurri irregularitatem per furtivam susceptionem Diaconatûs, non verò aliorum Ordinum, sed per eam incurri solum suspensionem. Nam quæ odiosa sunt facile extendi non debent. Sextum violatio censuræ Ecclesiasticæ per actum Ordinis, cujus usus per censuram impediatur, solemniter exereitum. Septimum usus Ordinis sacri solemniter, quo quis non est initiatus. Octavum receptio vel etiam collatio iterata Baptismi scienter facta. Rebaptizans tamen unà cum illo, qui ita baptizanti ministrat, solum incurrit irregularitatem parialem: Quia si Clericus sit, tantum prohibetur ad Ordinem altio-

altiore ascendere. V. c. 2. de
 Apostatis Bon. *disf.* 7. q. 3. p. 3.
 Laym. &c. Nonum, susceptio
 Baptismi ab homine hæretico,
 in cap. *Ventum est*, 1 q. 1. Ve-
 rum quia hæc irregularitas sta-
 tuta est in odium Hæresis, &
 voluntariæ susceptionis Baptis-
 mi ab hæretico, ideo eam
 solum incurrunt adulti scienter
 ab hæretico baptizati. Fill. *Tr.*
 10. de *Cens.* c. 6. Decimum.
 Admissio criminis enormis &
 depositione digni, quod vel ju-
 ris vel facti annexam habet in-
 famiam, ut Hæresis, Aposta-
 sia à fide, favor aut defensio
 hæretico vel apostatæ præstita
 &c. Item Apostasia post factam
 professionem in Religione. Bon.
Disf. 7. q. 3. p. 7. *juxta cap. Hi*
901, disf. 50.

CAPVT XII.

*De requisitis, ut irregularitas
 ex delicto incurratur.*

Circa hæc delicta irregula-
 ritatem inducentia ob-
 servan-

In dubio
 commissi de
 licti men in

curritur ir-
regularitas

Excipe du-
bium ho-
micideum
aut mutila-
tionem.

Quid si ho-

servandum est. Primum, quoties dubius hæres, nam aliquid ex modò recensitis delictis admiseris, stante hoc dubio, eris immunis ab irregularitate: Quia hæc non incurritur, nisi in casibus jure expressis; in nullo autem jure exprimitur ex delicto dubio gravi irregularitatem, si exceperis dubium homicidium. Illi enim jura irregularitatem expresse tribuunt in cap. *Significasti*, & in cap. *Ad audientiam de hom.* Proinde si noveris te admisisse actum mortaliter injustum, ex quo sequi poterat mors vel mutilatio, es autem dubius in casu secutæ mortis, &c. num verè sit secuta ex actu tuo graviter peccaminoso contra justitiam, nec ne; debes te pro irregulari gerere, donec scias ex tuo facto secutam non fuisse: Vasq. Tur. Dian. Escob. & alii V. Gob. in *Quinq. Tract. s. c. 20. n. 14.* Dixi ex actu graviter peccaminoso contra justitiam. Nam si mors aut

aut mutilatio sequatur exactu
 solum venialiter injusto, non
 eris irregularis. Quia irregulari-
 tas est pœna gravissima, quæ ob
 delictum veniale imponi nequit,
 cum pœna debeat commensura-
 ri delicto. Unde per homicidium
 casuale non intelligitur illud,
 quod per meram inadvertentiam
 citra omnem culpam admittitur,
 hoc enim non inducit irregu-
 laritatem, sed quod commit-
 titur sciens ob periculum
 occisionis vel mutilationis sa-
 tis prævisum, nec debite cau-
 tum, non tamen ex directa &
 formali intentione occidendi
 aut mutilandi. Nam quod ex
 intentione fit, dicitur homici-
 dium voluntarium. Gob. Tr.
 2. Cas. 27. Sect. 1. n. 670 Ab hac
 tamen doctrina unicum ca-
 sum excipe à jure decisum in
 cap. *Sententiam Sanguinis, no Cle-*
rici vel Monachi. & cap. *Tua nos*
de hom Nimirum Clericum
 in sacris adinstar chirurgi se-
 cantem vel adurentem fieri ir-

regulatio
 aut mutila-
 tio solum
 sequitur ex
 actu venia-
 liter injus-
 to.

Clericus in
 sacris adin-
 star chirur-
 gi secans

aut adurens
tamen si di-
ligenter &
peritè id fa-
ciat, morte
secutâ sit ir-
regularis.

124 De Disp. & Qualit.

regularem, quoties ex ejus incisione vel aduisione mors sequitur, tamen si diligenter & peritè id faciat Nam licet nulla hic interveniat culpa, nihilominus incurritur irregularitas ob exercitium actionis prohibitz à jure propter periculum mortis, & quidem sub gravi peccato prohibitz; pro ut colligi potest ex gravitate pœnz, sub qua prohibitio facta est. Hæc tamen modò dicta non sunt accipienda pro casu extremæ necessitatis quia in casu, quo obligat jus naturæ, cessat prohibitio juris positivi. Neque si Clericus in Sacris, citra abscissionem vel aduisionem exercent officium medici vel chirurgi, nec sibi jubet aut suadeat incisionem vel aduisionem, aut chirurgum adjuvet ad justè abscindendum membrum alicujus infirmi, dummodo per se non abscindat, aut si aperiat venam [quamvis hoc alii probabiliter negent. Bon. Disp. 7. q. 4. p. 1.]

Quid si citra abscissionem vel aduisionem alia exercent, quæ sunt medici aut chirurgi.

Vel

Ordinar
Secundum re
tam portig
soluto apol
ut cap. Se
tetur abie
don. Tom. 4.
Sec. Minu
illi pietas &
cordia aliud
occupent cu
qui pro ho
bus in illis,
ut offerant
pro peccat
sint us
corisulen
tant
Secund
regularit
eundem r
ns, id est
is, qui pa
sicut à ju
irregular
tam, qu
cuius inju
re ex ho
irregulari

Vel secundum regulas artis medicinam porrigat, vel denique emplastro apothema aperiat, quia in cit. cap. *Sent. lang.* solum prohibetur abscissio vel adustio. *Moi. Tom. 4. disp. 75.* Dian Bon l. c. &c. Minus tamen congruit, nisi pietas & Christiana misericordia aliud suadeat, ut his se occupent curandis corporibus, qui pro hominibus constituti sunt in iis, quæ ad Deum sunt, ut offerant dona, & sacrificia pro peccatis, & condolere possint iis (instruendo, hortando, consulendo) qui ignorant & errant *ad Eph. 5.* Observandum secundò; Ad incurrendam irregularitatem ex defectu non quidem requiri scientiam juris, id est, non esse necesse, ut is, qui patitur talem defectum, sciat à jure illi annexam esse irregularitatem, adeòque illum, qui privatâ auctoritate alium injuste occidit, etsi ignoret ex homicidio injusto oriri irregularitatem, fore nihilo-

Clerici in sacris extracatum necessitatis aut Christianæ pietatis consilium abstinere ab exercitio artis medicæ aut chirurgiæ.

Ut incuratur irregularitas ex defectu non requiritur scientia juris.

Atverd, ut
ex delicto
necesse est
ut sciatur
prohibitum
esse sub
pœna irre-
gularitatis

Probabili-
ter ex nul-
lo delicto
incurritur
irregulari-
tas nisi sit
notoriam
& publicū

minus irregularem ob defectum
lenitatis. Attamen ut ex solo de-
licto incurrat irregularitas, ne-
cesse est, ut is, qui illud parat,
sciat id à jure prohibitum esse
sub pœna irregularitatis. Nam
ignorantia juris, dummodo non
sit crassa & mortalis, excusata
pœnis Ecclesiasticis Dian. P. 4.
rr. 2 res. 85. Sanch. & alii. Ob-
serv. tertio non esse improbableem,
saltem ob auctoritatem DD.
ex nullo delicto quantumvis
enormi quinquam fieri irre-
gularem, nisi sit notorium &
publicum, id est, notum majo-
ri parti viciniae vel loci, in quo
quis habitat, eo quod hujus-
modi delictis ob infamiam
ipsis annexam videatur im-
posita pœna irregularitatis,
quæ cessat in delicto occulto.
V. Barbof. in *Trid. Sess. 24 c. 6.*
Dicitur autem illud crimen
occultum, quod non est divul-
gatum, hoc est, quod neque
notorium est per sententiam
Judicis, nec per ipsius rei con-
fessio-

sessionem factam in iudicio, ne-
 que per evidentiam facti, nec
 denique per publicam famam,
 tamen si sit admissum coram tri-
 bus vel quatuor, ita ut legitime
 probari possit in iudicio. Nam
 delictum posse probari non facit
 illud notorium & publicum. Ex-
 cipe homicidium & mutilatio-
 nem occultam, quia hæc licet
 occulta sint, ex defectu lenitatis
 inducunt irregularitatem. Con-
 trarium tamen videtur esse pro-
 babilius ex eo, quod Trident.
sess. 24. c. 6. de reform. concedat
 Episcopis facultatem dispen-
 sandi, in irregularitate ex de-
 licto occulto, exceptis homi-
 cidio voluntario iusto, sive
 injusto, & aliis delictis ad fo-
 rum contentiosum deductis,
 id est, iis, de quibus coram Ju-
 dice & in iudicio controver-
 titur. Quam sane facultatem
 Trid. gratis concederet, nisi
 supponeret ex delicto occulto
 irregularitatem oriri posse.

Excipe ho-
 micidium
 & mutila-
 tionem oc-
 cultam.
 Contraria
 sententia
 est proba-
 bilior ex
 delicto oc-
 culto irregu-
 laritatem
 oriri.